זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רבי עקיבא 65 בני ברק

פרשת תרומה- שבת ר"ח
א' אדר א' תשע"א
גליון תק"ג

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	4:55	5:56	6:30
ירושלים	4:40	5:54	5:30
בארא פארק	4:59	6:18	6:30

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצש"ק תרומה תש"ע- ארה"ב

בריש פרשתינו פרשת תרומה **וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי** (כה, ב) **ואיתא** מאמר מזקני הק' **כ"ק מרן אדמו"ר מוהרמ"מ מלעלוב זיע"א** שפירש **ויקחו לי** היינו אם הם רוצים להיות שלי ועדש"כ ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי וברש"י שם רואים שהפי' להיות לי היינו להיות שלי וממילא ה"ה כאן ויקחו לי היינו אם הם רוצים לקחת א"ע להיות שלי דהיינו שאם הם רוצים להתדבק לבוכ"ע ולהיות כל כולם שלו יתברך, אז העצה ע"י **תרומה** דהיינו שיתרוממו וירוממו א"ע מעניני עוה"ז ותאוותיו והנאותיו אז הם יהיו כל כולם שלו ית' שזהו **ויקחו לי תרומה** שע"י התרוממות מעניני הגוף ותאוות עוה"ז יזכו להיות שלי בחי' ויקחו לי ועבו"ז לכן יש לזכור שצריכים לפרוש לגמרי מהעוה"ז ורק כך זוכים לידבק בבוכ"ע, בחי' ויקחו לי לקחת א"ע להשי"ת ואל השי"ת להיות דבוקים בו ית' לגמרי בשלימות. ואמנם אין לנו שום השגה בו ובמאמריו אך עכ"ז מכל תורות ושיחות הצדיקים יש לנו ללמוד מוסר בפשטות צו שטייגען ע"י שאנו רואים מזה איך שאלו הצדיקים היו כל כולם רוחניות ממילא א"כ אף לנו יש יותר להתעלות כ"א במצבו ובחינתו היכן שהוא אוחז והאיך שהוא אוחז ג"כ יראה תמיד להתעלות מהעוה"ז ולא לטבוע בעוה"ז אלא להתרומם ממנו, וע"ד שמסופר על די הייליגע **ב' יסוד ושורש העבודה** זי"ע שקודם פטירתו אמר שזכה להיות טפח אחד גבוה יותר מן זה העולם וממילא שזהו לימוד לכאו"א להתעלות בעצמו ולהתעלות מע"ג עוה"ז ועניניו ולא ליפול לעוה"ז בכל הפשטים ובכל המובנים שכלולים וישנם בטינופת העולם השפל רח"ל אלא תמיד להיות בהתעלות והתרוממות מהעוה"ז כי אז כמה שיותר עושים כן כך שכרו הרבה מאוד בזה ובבא.

ולכן אומרים בשם בעל **האמרי חיים מויז'ניץ** שפירש כך: אמר הה"ק הנ"ל שדווקא ורק לערליכע' יוד יש עוה"ז ע"י שמתעלים ממנו, וכמו שאומרים בשם **מרן הרשנ"ן מלעלוב זיע"א** ובשם עוד צדיקים כמה רע ח"ו העוה"ז למי ששקוע בו וכמה טוב עוה"ז למי שאינו שקוע בו, ולכן ע"י שמתרומם מעוה"ז אז דייקא יש לו עוה"ז וכנ"ל, וכש"כ עוה"ב וכנ"ל.

והנה בתוה"ק אי' פשטים עא"ס, ולכן יש לדקדק במש"כ **ויקחו לי תרומה** ופי**רש**"י לי היינו לשמי ויש לדקדק ולהתבונן בזה שרשיז"ל לא פי' כפשוטו ויקחו לי להביאם להשי"ת היינו לרשות גבוה ולרשות הקדש ובדק הבית ככל התרומות לביהמ"ק בכל הדורות אלא פי' **לי לשמי** שיל"ד שהפי' הוא שהתרומה תהיה לשמה לשם שמים לשם ה' בלבד ולא לשם איזה פניה אחרת ח"ו אלא כולו לש"ש לכבוד השי"ת לבדו ולא לשם פניות של כבוד המדומה או כדי שירויח מזה בעוה"ז או לעוה"ב אלא שצריך אכן להיות לשם שמים.

והחידוש הוא כאן שהגם שבסתם צדקה וחסד מובא ממרן **הבעש"ט הק'** שאפי' אם ניתנה לשם איזשהו פניה אחרת ג"כ זה נקרא כמו לש"ש כי סו"ס לאחר הכל אזי הצדקה וחסד נעשתה כבר ויהודים נהנו הימנו, א"כ השיג התכלית שם, ולכן אפי' אם אינו לש"ש יש לו חשיבות גדולה, ולכן כאן אומר רש"י שתוה"ק אומרת שהשי"ת אומר שכאן אינו כן אלא כאן צדקה זו צריכה וחייבת להיות בדווקא כולה לש"ש ובלא פניות אחרות ושלא כשאר צדקות אלא **ויקחו לי תרומה – לי לשמי** לש"ש אלא שא"כ יש להבין באמת מה טעם שכאן צריך להיות לשמה וכולו לש"ש, אלא י"ל שכאן התורה מלמדתנו שבאמת כל צדקה וחסד זהו חשוב מאוד ואפי' אם אינו כולו לש"ש, אך עכשיו כאן קודם שהולכים לבנות ביהמ"ק וכמש"כ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", אז לכן כדי לזכות להשראת השכינה צריך עבור זה הכנה מיוחדת וכמו שמובא **ממפרשים**,

במילא אומרת לנו כאן תוה"ק שאמנם בסתם צדקות אלין פיין און וואול וכל צדקה וחסד חשוב מאוד בכל אופן וכנ"ל, אך כדי לזכות לקבלת אור השכינה הק' ע"י שתשרה בזה המשכן לזה צריך להיות שיהיה התרומה ממש לשמה, שזהו ויקחו לי לשמי כנ"ל ואז יזכו להמשך ויקחו לי תרומה שהיינו לזכות להתרוממות כנ"ל, כי כדי לזכות להתרוממות צריך כנגד זה גם להיות הכנה של התרוממות, דהיינו תרומה לש"ש ע"י שמתעלה מנגיעותיו האישיות ותורם לה' ית' לבדו ולא עבור פניות ח"ו אלא לש"ש ועיד"ז דייקא יזכה שאף ההשראת השכינה שתהיה שם עיד"ז ג"כ תביאהו להתרוממות מנגיעותיו עצמו ומעניני עוה"ז שזהו ויקחו לי תרומה כנ"ל,

ולכן זהו דייקא ההכנה הראויה והנצרכת לקדושת ביהמ"ק והשראת השכינה, ועבו"ז צריך להיות **ויקחו לי**, כמו שפי'

המשך בעמ' ב'

עולם הבא יש לכל יהודי אך עוה"ז אין לכל יהודי נאר פאר א ערליכער איד, ולהנ"ל הוא מובן מאוד כי דווקא ע"י שמתעלים מהנאות עוה"ז אז יש שלוות ושמחת הנפש ויכול להנות אף מעוה"ז כי אז אינו טרוד אחר תאוותיו ח"ו ושמח בחלקו שנתן לו השי"ת הן בחלק הרוחני והן בחלק הגשמי ואז אשריו וטוב חלקו בזה ובבא, ולכן

דברי תורה

ממזרינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

ועשית שנים כרובים וגו' **מן הכפורת תעשו את הכרובים** (כה, יח)

ובגמ' (**סוכה ה:**) כרביא היינו ינוקא שהי' פני הכרובים כפני תינוק,

וי"ל עפי"מ דאיתא **במדרש** (**שיה"ש רבה א בפסוק משכני אחריך**) אר"מ בשעה שעמדו ישראל לפני הר סיני לקבל את התורה אמר להם הקב"ה וכו' הביאו לי ערבים טובים שתשמרוה ואני נותנה לכם וכו' אמרו הרי בנינו עורבים אותנו,

אמר הקב"ה הא ודאי ערבים טובים על ידיהם אתננה לכם הה"ד (**תהילים ח**) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז עיי"ש.

ואפשר לפי"ז הטעם שצוה לעשות פני הכרובים כתינוק לרמז ע"כ שהם הערבים על התורה המונחת בארון תחת הכרובים,

ולכן גם היו הכרובים מקשה אחת עם הכפורת, להורות שהכרובים הם חלק מהכיסוי על הלוחות, וכמו שהכיסוי הוא מגן על הלוחות כ"כ גם הכרובים.

וכמ"ש המהר"ל (**בגור ארי' בפסוק כ"א ברש"י עיי"ש**) שהכפורת היא כיסוי לעדות,

שלא תאמר הארון עיקר ששם העדות ולא הי' הכפורת רק לכסות, הוצרך שאין הדבר כך אלא כל אחד כלי בפני עצמו משמש לעדות, הארון הוא מקבל העדות והכפורת משלים את הארון ע"י הכרובים שעליו עכ"ל.

וביאור דבריו שהכפורת היא כשלעצמו כלי המשמש לעדות דייקא ואינו כלי טפל לארון ככיסוי בעלמא,

אלא כמו שכתבנו שהכפורת והכרובים הם כיסוי לעדות, פי' מגינים על הלוחות הכפורת בכיסוי והכרובים לרמז על התינוקות שהם ערבים לשמירת התורה.

וזהו פורשי כנפיים למעלה סוככים בכנפיהם, לרמז על מגן כדאי' (**שבת קל.**) מה יונה זו כנפי' מגינים עליה,

וכן היו הכרובים מגינים בכנפיהם כנ"ל. ולכן נמי כתוב ונועדתי לך שם ודיברתי איתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים, שבכל ציווי הקב"ה תורה ומצוות היו מבין הכרובים היינו דרך הערבים להזכירם ולזרזם לתורה ולשמירת המצוות.

ושמעתי שבס' **צרור המור** כתב והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם,

לרמז על הא דאיתא (**שבת קיט:**) אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן,

וזהו הכרובים שהי' להם פני תינוק הכוונה לתשב"ר שהם סוככים ומגינים על העולם.

(**תרומה תשנ"ב**)

מזלא טבא וגדיא יאה

ברגשי גיל וחדוה עילאה הננו לשגר בזה מיטב ברכותינו אל ידידינו וידיד כל בית ישראל איש האשכולות, מרביץ תורה וחסידות לעדרים, פאר מקדושים, נערץ בארארלי קודש הילולו בנזר ועטרת, דין ודיש מדבית אבא מרן רבינו אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א ומרנן רבוה"ק הקוה"ט זיע"א מלעלוב, אחיו של יבדלחט"א כ"ק מרן רבינו הגה"ק אדמו"ר שליט"א, ענף עץ אבו"ת, לבית אבותיו עטרת, כבוד שמו תפארתו, ה"ה

הגה"צ מוהיינו רבי נחמן בידרמן שליט"א

לרגל שמחת אירוסי הבן היקר, נזר יופי כליל תפארת, צנמ"ס, אהוב על כולם, עדין הנפש ופאר המידות הבחור החתן המופלג בתורה ויראת שמים, בנש"ק

מוהיינו הרב דוד יצחק יעקב שליט"א –

ממצוייני ישיבת "מאור עיניים" דחמסטרייוקא עב"ג בת **כ"ק האדמו"ר מדחמסטרייוקא שליט"א**

בשעטומ"צ

והברכה אחת היא לסב הדגול

הגה"צ המפורסם לשו"ת **כ"ק אדמו"ר**

מטשאבא שליט"א

ברכותינו שיזכו לראות דוב נחת ושובע שמחות, שהזיווג יעלה יפה לתפארת אבוה"ק בכרם בית ישראל סבא ומשמחת בית צדיקים זו יושפעו השפעות טובות ששון ושמחה וכט"ס בריו"ג, לנו ולכל ישראל אמן.

שיחת קודש
המשך מעמ' א'

רש"י לי לשמי וכנ"ל וכמש"כ בהמשך ועשו לי מקדש ועבו"ז ויקחו לי תרומה וכמו שפירש"י לי לשמי דהיינו שההכנה לבית המקדש צריכה להיות באופן שכל מעשינו יהיו לש"ש ועי"ז נזכה לושכנתי בתוכם לזכות בזה לקדושת ביהמ"ק וקדושת השראת השכינה עלינו ועכ", שע"י השראת השכינה תוך המשכן עיד"ז שרתה השכינה אצל כל או"א מישראל וכמ"ש ושכנתי בתוכם ודרז"ל בתוכו של המשכן לבד לא נאמ' אלא בתוך כאו"א, דהיינו שע"י ששרתה במשכן שרתה גם בתוכם, שלכן כ"א צריך לראות להכין עצמו להיות כלי מוכן וראוי לקבלת השראת השכינה בתוכו ולהתקדש ולהיטהר בתורה ויר"ש ומידות טובות, כי עיד"ז זוכים לריכטיגע השראת השכינה, ואז זוכים שיהיה השראת השכינה בתוך כל אחד ואחד. ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"י.

ולכן הכל נקשר לענין שדיברנו מקודם הענין הנ"ל שתמיד צריך לראות לא ליפול בטביעה לעומקי העוה"ז אלא תמיד להתרומם ממנו, ותמיד לזכור בתמידות ובתמימות לילך מיט העכרקייט בהגבהה כמה טפחים מן העוה"ז מיט א דרך רוחנית, ואם כל מעשינו יהיו לש"ש אז יכולים לזכות לכך.

וזהו ויקחו לי אם לוקח עצמו מהעוה"ז ומתרומם ממנו יכול לזכות **לתרומה** ולהתרוממות שיהיו כל מעשינו יותר לשם שמים.

~ ז' אדר יומא דהילולא דמשה רעיא מהימנא ע"ה ~

היום ההילולא פון די הייליגע זיסע משה רעיא מהימנא, מסופר במלך אדיר וחזק ששמע על משה רבינו שהוא מרגיז מממלכות והופך עולמות והאיש משה גדול מאוד, שלח המלך לתהות על קנקנו ולראות מי הוא ושלח שליח מיוחד שיצייר לו בדיוק מי הוא משה רבינו וכך עשה והוא הביא למלך את דמותו של משה רבינו, והמלך הזה ידע את חכמת הפרצוף ואמר שאין יתכן שזה משה רבינו כי בתמונה הנוכחית רואים שהאיש נולד במידות רעות ודברים רעים, וא"כ החליט שיבוא בעצמו לראות מי זה משה רבינו האמיתי, וכך הוה ראה שזאת צורתו של משה רבינו האמיתית, ובלאט נתקרב למשה רבינו כך בהשקט שהגבאים לא יראוהו, ופנה למשה רבינו וא"ל אני מכיר טוב את חכמת הפרצוף ואני רואה עליך שאתה מלא במידות רעות ויודעים שאתה מרקיע עולמות וכולם יודעים שזה אתה משה רבינו וכאן למולי אני רואה אדם בעל מידות ונטיות רעות, השיב לו משה רבינו שאכן הוא נולד כן בעל נטיות רעות בכל המובנים, אך הוא עבד על עצמו ותיקן עצמו, לפי שאם רוצים לזכות להיות דבוק לבוכ"ע צריכים זיך אויסארבעטן שהוא נהיה כולו טוב לאחר שהיפך הכל לטוב ועבד ע"ע ושיבר את טבעו לטוב וניצח היצה"ר והמיסו וזכה להיות כולו קדוש עליון משה איש האלוקים וכולו נביאות והשראת השכינה וכולו קודש קדשים, ולכן הסביר לו שהכל בא רק מתוך יגיעה בעבודת ה' ועי"ז יכולים לזכות להיות כולו טוב. במשה רבינו אבי הנביאים אין לנו שום השגה ורק יש לנו ללמוד א מוסר בפשטות לעבוד על עצמי לשבר התאוות ומידות רעות ולהתקדש ולטהר וליר"ש כדבעי ומידות טובות קדו"ט ותורה עבודה וגמילות חסדים.

כל מעשיות הצדיקי אמת צריך להביאנו להתעוררות וע"י תשובה ומעשי"ט יכולים להפך הרע לטוב ולהיות כולו יצה"ט, כמובא אצל דוד מלכא משיחא שאמר "ולבי חלל בקרבי", שדוד מלך ישראל זכה להיות כולו יצ"ט שכל לבו היה חלל ונתהפך ליצ"ט והיה רק צדיקים יצר טוב שופטן והוא היה מנהיגם והיה כולו רוחניות.

צריך לראות תמיד להתרומם מהעולם הזה ולחפש להתקרב לאבינו שבשמים ולא להיות זינקען לתוך העולם הזה ובוודאי שכל הבא ליטהר מסייעין אותו פתחו לי פתח כחודו של... כמובא מצדיקים שאף אחד עוד לא פתח פתח כחודו של מחט כי הריבונו של עולם רק ראה שמישהו מנסה מעט להתקרב מיד פותח לו פתח של אולם וכ' כל הבא לטהר שרק אם רק בא כבר פותח לו ורחמנא ליבא בעי שהוא רואה רצונו הטוב של יהודי שרוצה ומחפש להתקרב אליו אז כביכול השי"ת מנמיך עצמו אליו ומרימו ומקרבו אליו ית'. **(חלק ב' – המשך השיח"ק על ז' אדר יו"ד דמשה רעיא מהימנא נביא בגליון הבא אי"ה)**

בגו צדיקיא
המשך מעמ' ג'

סכנה"?.

פועל ישועות

מכל קצוות פולין היו נוהרים המונים לרבינו לשאול את עצת קדשו ולהתברך מפיו. סיפורי מופת רבים היו בזמנו בקרב העם עד שהיו מספרים גוזמאות על רבינו כגון שהשדות, שעבר בהם פעם בדרכו, התברכו וכדומה.

הגאון רבי אלעזר מפלוצק עמד בעידו שמנתה אלפי יהודים והיתה רחוקה מהלך יום שלם מטשכנוב, ואמר בהספדו: "מי מהנמצאים פה לא נושע מרבינו".

הסתלקותו

הרה"ק מטשכנוב זכה להאריך ימים, כבן שמונים ושש שנה היה בפטירתו. כל ימיו היה בריא וחזק לעבודת השי"ת, היה עומד בעת לימודו ומימיו לא שכב לנוח ביום או להנפש בחדרו.

במחצית השנה לפני פטירתו חלה מאד והמוני בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם נשאו תפילה בעדו. ואכן בחסדי שמים חזר מעט לבריאותו. ביום ה' אדר א' תרל"ה נצחו אראלים את המצוקים ונסתלק גאון ישראל והדרו. בכל מקום שדבר הסתלקותו נודע ביכו רבים את האבידה הגדולה וערכו הספדים במקומות רבים, חלקם נדפסו בקונטרסים וספרים שונים.

תורתו מגן לנו

כל ימיו חידש הרה"ק מטשכנוב חידושי תורה רבים, אולם כארבעים שנה קודם הסתלקותו לא העלה את הדברים על הכתב. כמו כן בעשרות שנותיו הארוכות לא אבה לענות תשובות בהלכה מחוץ לעירו. מחידושיו נדפסו: ספר "בית אברהם", "זכותא דאברהם", "אהבת חסד- חסד לאברהם", "הגדה של פסח- חסד לאברהם", ועתה יצא לאור ספר "צדקת אברהם", אשר ליקט בין היתר את אשר פלפלו ודנו גדולי פולין בחידושי רבינו. הנהגותיו נדפסו בספר "ויעש אברהם".

זרעו לברכה

מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, רבינו השאיר אחריו בנים גדולי עולם שהאירו את יהדות פולין בצדקתם וקדושתם, המפורסמים מביניהם בנו הבכור **הרה"ק רבי וולף מסטריקוב זי"ע** בעל ה"זר זהב" ותלמידו של הרה"ק מקאצק זי"ע, בנו השני **הרה"ק רבי דב בעריש מביאלה** זי"ע בעל ה"מגיד דבריו ליעקב" ותלמידו של הרה"ק מוואדרקא זי"ע, אשר ממנו תוצאות חיים שושלת בית סטריקוב עד ביאת גואל צדק בב"א.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

תורת אמת
פנינים יקרים על הפרשה

וידבר ה' אל משה לאמור דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה במאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)

ויקחו לי תרומה אם ברצונך להתרומם להרים את עצמך, העצה לזה היא **מאת כל איש** על ידי שתכנים תורה ויראת שמים בלב אחרים **תקחו את תרומתי** בכך אתה בעצמך תתעלה ותתקרב להקב"ה ודבר זה הוא בדוק ומנוסה, כידוע לכל העוסקים בלימוד ברבים וקירוב רחוקים. **(בית ישראל)**

ויקחו לי תרומה (שם)

דקדקו המפרשים שלכאורה היה צריך להיכתב ויתנו לי, אלא נראה לי לפרש על דרך רמז על פי מה שכתב **הרה"ק בעל הנועם אלימלך** זי"ע בה**צעטיל קטן (אות צז)** האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע לכן יזרז א"ע לתקן מדותיו בשנת י"ח דוקא כמו שאבאר כגון מי שנולד בטבע של עקשנות ישבר את טבעו מ' יום רצופים לעשות דוקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו וכן מי שבטבע עצל ירגיל את עצמו מ' יום רצופים לעשות כל דבר בזריזות הן בהולך לשכוב על מטתו הן לקום בבוקר ממשכבו הן בזריזות לבישת בגדים ונט"י ולנקות את גופו ולילך בזריזות לבהכ"נ תיקף אחר קומו מהספר וכיוצא בהן וכן מי שטבעו ביישן מהחלק של בושה רעה ירגיל את עצמו מ' יום להתפלל דוקא בקול רם וכח תנועת אבריו ולקיים כל עצמותי תאמרנה ולברך על התורה בקול רם עד שיעזרהו מן השמים להסיר הבושה הרעה ממנו וכן מי שאמרי פיו אינם עולים יפה ומסודר מחמת הרגל טבעו וכלי הדיבור שלו ירגיל את עצמו מ' יום להטות אזנו להדיבורים היוצאים מאליו הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא הן בשעת הלימוד כי הרגל של כל דבר נעשה שלטון וכן מי שטבעו אינו מתמיד בלימודו ירגיל את עצמו גם כן מ' יום ולימוד יותר מהרגל שלו ויסתכל בכל פעם קודם הלימוד בצעטיל קטן שלי ומשם ואילך מן השמים יעזרוהו להיות מוסיף והולך בשבירת מדות הרעות עד תומם.

ועל זה רמזה כאן התורה במה שכתב **ויקחו** ולא ויתנו אלא דהתורה רצתה לרמוז דעל ידי מ' יום יוכל האדם לקחת לעצמו את התורה - מ' שנרמזת במילה **תרומ**ה דהיינו התורה שנתנה במ' יום. **(משנת שביר)**

*

יש לומר דידוע כשאדם רוצה להכניס את עצמו בעבודת השם, אז מוכרח בתחילה להפריש את עצמו מכל תאוות עולם הזה ובלתי זאת אין עבודתו שלימה, אך שאי אפשר לבא לזה אם לא שידבק לצדיק הדור שהוא נקרא נדיב לב שכבר נדב לבו לשמו ית' אז יכול לבוא לבחינה זו.

וזה **ויקחו לי תרומה** שצריך להפריש את עצמו מכל תאוות עולם הזה להרים ולדבק נפשו למעלה ואי אפשר לבא לזה כנ"ל אם לא שידבק לצדיק הדור וזה אמת **כל איש אשר ידבנו לבו** לרמז לצדיק כנ"ל, ובזה יורה לך הדרך שישכון בה אור וממנו תקחו את תרומתי, והבן. **(תורת חסד)**

ויקחו לי שם ברש"י לי לשמי (שם)

יש לבאר דברי רש"י עפ"י דאי' בגמ' **(ברכות סג.)** כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי אשתו. וזהו כוונת הכתוב **ויקחו לי תרומה לי לשמי** רצונו לומר דאם לא יתנו תרומות אזי יצטרכו למחוק את השם הקדוש על המים. **(אש פינחס, הגאון רבי פינחס הירשפורנג זצ"ל)**

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו (כה, י)

יש לפרש הכתוב עפ"י הא דאי' בגמ' ג' אפשרויות להתגבר על היצר הרע, תורה, קריאת שמע, ויזכיר לו יום המיתה, והנה העצה להזכיר לו יום המיתה, היא דרך שטות כי היא מביאה לידי עצבות, ואין היא כדאית.

ועל כן על האדם להעזר בדרכים אחרות דהיינו תורה וקריאת שמע שאז הוא וודאי מהני, ויש לרמז כן בכתוב **ועשו ארון** דהיינו מי שמתגבר על היצר הרע על ידי שמזכיר לו **ארון** דהיינו ארון קבורה שהיא יום המיתה, **עצי שטים** היא עצה של השוטים שמביאה לידי עצבות, **אמתיים** דהיינו ב' אמת שהיא תורת אמת או אמירת קריאת שמע שמסתיימת באמירת אמת, **וחצי** הכונה לאמירת חצי בשפת האידיש שהיא העלפט ומשמעותה היא גם עוזרת, שהיא עוזרת בוודאי להתגבר על היצר הרע ולא מביאה לידי עצבות. **(בשם הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע)**

ועשו ארון (שם)

רמז נפלא יש כאן לדברי **הרמב"ם** המפורסמים אין יצר הרע וכו' בא על האדם אלא בלב הפנוי מן החכמה שכן **ארון** הוא מורה על עסק התורה שהיה מונח בארון.

ובאה התורה ואומרת **ועשו ארון** דהיינו עסק התורה כמבואר, **עצי שיטים** הוא עצה להסיר השטויות והבלי עולם הזה כמאמר הכתוב **(תהילים יט, ח)** עדות ה' נאמנה מחכימת פתי. **(דברי ישראל)**

ועשית שנים כרובים זהב מקשה תעשה אותם משני קצות הכפורת, וגו' ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים אשר על ארן העדות (כה יח -כב)

הגמרא בסוכה אומרת מאי כרוב א"ר אבהו כרביא, שכן בבבל קורין לינוקא רביא. ציווי הבורא ית"ש היה, שבארון העדות אשר שם התורה ולוחות העדות יהיו פני תינוק, **להורות שחינוך הבנים הם למעלה מכל**, וחינוכם של בנים לתורה וליראה מביא להשראת השכינה בישראל, וכמו שנאמר ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים.

*

כן יש לבאר הכתוב בתהלים **(קכז,ד) כחיצים ביד גבור כן בני הנעורים** שמהחץ יש ללמוד כי צריך לשמור על דיוק בכיוון שילוחו של החץ. כי כל סטייה יכולה לגרום לכך שהחץ לא יגיע למטרתו.

וכן הוא בענין החינוך, כאשר הילד בימי הנעורים, בגיל רך וצעיר אפשר לכוונו ללכת בדרך ישרה, במסילה העולה בית השם, לטוב לו כל הימים ולעומת זאת ברפיון ידיים ובלי תשומת לב, אפשר לגרום לו מיתה עולמית, ולהוליכו לאבדון רוחני. **(הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל)**

הגה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע
יומא דהילולא ה' אדר א' (תרל"ה)

שנות נעוריו

מעשה פלא מסופר אודות לידתו לאביו רבי רפאל בזכות מסירות נפשו על קיום המצות בהידור: רבי רפאל החזיק במשך שנים רבות חנות לממכר יי"ש ששכר מידי הפריץ של הכפר, הגיע ערב פסח רבי רפאל יושב ומצפה לגוי שיבוא לקנות את החמץ, שכן בימים ההם כל היי"ש היה עשוי מחמץ גמור, בינתיים קרב זמן איסור חמץ, רבי רפאל לא היסס ועמד והכריז שהוא מפקיר את כל היי"ש שבחנות והוא נסע לביתו שבעיירה הסמוכה לכל החג.

כשחזר לביתו, נדהם בראותו שאף אחד לא התקרב לחביות. להפתעתו התברר לו ששני כלבים גדולים מנעו מכולם הכניסה לבית המזיגה. רבי רפאל שלא רצה להנות מהיי"ש החמץ שעבר עליו הפסח, ניגש לחביות והחל פותח את הברזים לשפוך את כל היי"ש. הרבנית הרימה קול זעקה ותבעה שילך לרב לשאול מה לעשות. הלכו שניהם **להגאון רבי לייבוש חריף מפלוצק** זי"ע, שפסק שהיי"ש מותר בהנאה. אולם רבי רפאל רצה להחמיר על עצמו, עמד איפה ופתח את כל הברזים, והיי"ש נשפך לארץ עד הטיפה האחרונה כשהוא מכלה ביזודעים את כל רכושו. כשנודע הדבר לרבנית פרצה בבכי גדול, במר נפשה נסעה אל הרב מפלוצק ואמרה: "את רכושי הפסדתי, בנים אין לי, מר לי מר"!

"**אל** תבכי", הרגיעה הרב, "לכי לביתך, בזכות מעשה זה את חובקת בן שיאיר את עיניהם של ישראל". ואכן לתקופת השנה בשנת תקמ"ט (**לערך**) נולד רבינו זי"ע שהאיר את העולם כולו בתורתו ובקדושתו.

במעלליו יתנכר נער, עוד בהיותו עולל המונח בעריסתו, ראוהו הוריו כשהוא מניח את כפות ידיו הקטנות על ראשו. כשניסו להסירן, החל לבכות. כך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים. עד שהבינו ההורים את רצונו ותפרו לו כיפה לראשו. כבר בהיותו ילד בן ארבע שנים היה מחדש חידושי תורה, שגדולי הדור היו חוזרים עליהם בהתפעלות.

בבחרותו הרעיש את העולם בקדושתו ובחריפותו. בהגיעו לפרקו נתן בו **הגאון רבי איצ'לה פלוצקר** את עיניו ורצה לקחתו לבתו. לשם כך שלח את חתנו הרב דן לנדא להביאו ולתהות על קנקנו. אולם בראותו את רבינו קדם והציע להוריו לגמור את השידוך עבור בתו הבכירה. לאחר אירוסיו שינה הרה"ק את שם משפחתו דובזינסקי לשם משפחת חתנו לנדא. כבר בשנים אלו כתב עליו **הגאון רבי עקיבא איגר** את התואר "ארי דבי עילאי".

בהיותו כבן שלושים נתמנה לרבה של העיר טשכנוב, בה שימש ברבנות במשך כחמישים ושש שנה עד לפטירתו.

במשך השנים הפצירו ברבינו מערים גדולות שונות, כגון העיר לובלין והעיר לאדז' ופלוצק אשר היו מחשובי הערים שבפולין, לקבל עליו את עול הרבנות בעירם, אולם רבינו לא אבה לעזוב את משמרתו, לא רצה להשתעבד לקהילות גדולות וישיבת כרכים קשה.

דרכו בקודש

בעעירותו נסע הרה"ק מטשכנוב **להרה"ק רבי פישל מסטריקוב** זי"ע, אולם לא הלך בדרך החסידות. בזמנו בהיותו בעיר פלוצק רצו לקרבו **להרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא**, ושלח אחריו לקראו. אולם חמיו רבי דן לנדא היה מתנגד ולא רצה שיסע לפרשיסחה ולא נסע. כל ימיו הקפיד הרה"ק מטשכנוב על חמיו בשל כך. לאחר מכן אמר הרבי רבי בונם מפרשיסחא "הוא עומד על יסוד ובסיס איתן ואין להזיזו ממנו". **אף הרה"ק רבי חיים מצאנז** אמר שלא היה עוד מימות **מרן הבעל שם טוב** הק' זיע"א צדיק במדריגה גבוהה כזו בלי סיעת צדיקים.

בקרב קדושים יתהלל

כל גדולי הדור היו מרבים לדבר על גדולת רבינו: **הגאון רבי עקיבא איגר**, שהיה מבוגר מהרה"ק מטשכנוב עשרות בשנים, היה נעמד מלוא קומתו בהזכירו את שם רבינו, ואף מזכירו בחידושיו על המשניות. תלמידו **הגאון המקובל רבי אליהו גוטמכר מגריידיץ** פנה אל רבינו באגרת "**להמבורך בפי ישראל מקצה אל הקצה ה"ה האיש אלקי מיחידי הדור שלנו גאון הגאונים**". הרה"ק רבי חיים מצאנז אמר: "**כל מי שהיה בדורו של הגאון מטשכנוב ובפרט במדינתו ולא נסע אליו עתיד ליתן דין וחשבון**". ואילו **הרה"ק רמ"מ מקאצק** התבטא: "**מי יתן ויהיה עוד צדיק בדור כרבי אברהם מטשכנוב**".

באותן השנים התעוררה שאלת כשרותם של אוזזים פטומים, כל גדולי הדור דנו בנושא, ידידו **הרה"ק בעל החידושי הרי"ם** מגור כתב בתשובתו האחרונה להרה"ק מצאנז: "והעידו לי שבבית אבד"ק טשעכנעווי אוכלים וגם הוא בעצמו אוכל **ומפורסם וגדול וצדיק** ולא רציתי לחקור עוד", הרה"ק משינאווא התבטא "אין בודקין מהמזבח ולמעלה".

הרה"ק בעל "אבני נזר" מסוכטשוב בהסכמה על ספר חידושיו של רבינו- "זכותא דאברהם" כותב: "**דברי איש אלקים, הגה"ק מטשכנוב אין צריכים שום הסכמה משום אדם**". גם בשו"ת אבני נזר התייחס אל דברי רבינו כאחד מהדורות שלפניו, וכך כותב: "וכתב ששמע עד מפי עד תירוץ מהגה"ק מטשעכנעווי..."

איש על העדה

כל ימיו התרחק רבינו מהמנהיגות, וכאשר רצו לבוא אליו גדולי הדור לשבת סירב לקבלם. אולם לאחר פטירת **בעל החידושי הרי"ם מגור** בשנת תרכ"ז הפצירו בו קבוצה גדולה מחסידיו שיקבלם. בראשם היו **הה"ק רבי יחיאל מאיר מגוסטנין והגאון רבי אלעזר הכהן מפולטוסק** בעל חידושי מהרא"ך, שהיה חתנו של ה"**נתיבות המשפט**", בן **הה"ק רבי זאב וולף מסטריקוב**. בתחילה לא רצה הרה"ק לקבלם, אולם לאחר הפצרות מרובות הסכים לקבלם, תוך שהוא מתנה עמם, שלא יצטרך לשנות את דרכו בקודש.

גדרים וסייגים לחיזוק בדקי הדת התקין רבינו בעירו. לדוגמא בערש"ק אחר השעה שתיים בצהריים היה על כל הסוחרים לנעול את החנויות ומאז נאסרה עשיית מלאכה. מעשה פלא בעקבות תקנה זו אירע שנים רבות לאחר פטירת רבינו: שמש בית העלמין שדרכו היתה להדליק את הנרות בצינורו של רבינו הגיע בערש"ק אל האוהל אך דלת האוהל לא נפתחה, כל פעולותיו לפתוח את הדלת לא הועילו. מבוהל, רץ השמש לרב העיר כשהוא חושש שמא יד מי בדבר. בגלל קוצר הזמן, דחהו הרב למוצש"ק. מיד במוצש"ק הלך עמו הרב אל האוהל והנה הדלת נפתחת ללא כל קושי. באיזה שעה ניסית לפתוח את הדלת?- שאל הרב. לפנות ערב- השיב השמש. נזכר הרב, בתקנת רבינו, שלפיה כבר היה שבת באותו זמן, לכן לא נפתחה הדלת. ואף שברחבי העיר בוטלה התקנה לאחר מלחמת העולם הראשונה, באוהל רבינו היא לא בטלה, אצלו כבר היה שבת...

(**מפ"ק נכדו הרה"ק רבי אברהם מסטריקוב זי"ע**).

דקדוקי ההלכה של רבינו מפורסמות היו בכל פולין, כפי שהתבטא פעם נכדו **הרה"ק מסטריקוב זי"ע** שמכל חידוש שיצא מבית מדרשו של רבינו היו מפלפלים גדולי הרבנים בכל פולין. וסיפר מעשה ששמע בבית אבותיו זי"ע, שפעם אחת נסע הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב זי"ע אל רבו הרה"ק מקאצק זי"ע, והיה נוהג הרבי מקאצק לשאול אותו תמיד איזה חידוש או הנהגה, ששמע או ראה אצל אביו הגה"ק מטשעכנוב זי"ע. שהיה מפורסם בדקדוקי הלכה נפלאים ומיוחדים.

רבי וואלף לא זכר באותו רגע דבר מיוחד, אך תוך כדי שיחתו עם רבו, נזכר בהנהגה אחת, וסיפר כי לפני זמן מה הלכה לבית עולמה אמו הרבנית ע"ה אשת הרה"ק מטשעכנוב זי"ע, וכשעברה ההלויה סמוך לביתם לא יצא אביו ללוותה, רק עמד והשקיף מהחלון והמתין זמן מה, וכשראה כי רוב האנשים המלווים הלכו כבר, ניגש בזריזות של מצוה אל הארון שלה שעמד בחדר, והוציא משם איזה מלבוש או חפץ שהיה שייך לה, והעביר אותו אל הארון שלו. בשמעו מעשה נפלא זה, נענה הרבי מקאצק ואמר בקריאה של התפעלות: "ווא אה, ער האט גיוואלט מקיים זיין דעם מצוה פון 'הבעל יורש את אשתו' בפועל ממש" [הרב מטשעכנוב רצה לקיים את מצוות הבעל יורש את אשתו- (**בבא קמא מב:**) וירש אותה- בפועל ממש].

מסופר שפעם בעת ישבו עטור בטלית ותפילין, נתטנפה רצפת החדר באופן שאסור היה עפ"י השו"ע להזכיר כנגדה דברים שבקדושה, עד שיבטלוה ברביעית מים. על שולחנו של רבינו עמדה כוס שהכילה בדיוק רביעית, נטלה רבינו ושפכה על המקום המטונף. הלך מאן דהוא והוסיף לשפוך שם עוד מים. נזדעק רבינו ואמר: "זוהי דרך מינות, אם אמרו חז"ל שדי ברביעית, כל המוסיף ע"כ, פוגם בדברי חכמים"...

רגיל היה רבינו בשתיית משקה חם, פעם הגישו לפניו ולפני בנו קפה חם. רבינו לגם מן הכוס, אך בנו נרתע מלשתות מהשתיה החמה. כיון שהרגיש רבינו בכך, פנה לבנו ואמר לו: "מדוע אינך שותה"? הקפה רותח ואיני יכול לשתותו- ענה בנו. איך אתה יכול לומר שהוא רותח הלא חכמינו ז"ל קבעו ש'כלי שני אינו מבשל'- גער בו רבינו.

רבינו לא התיר להדליק על שולחנו נרות שבת בפמוטות העשויות ממתכת מצופה בכסף, כדי לא להטעות את הרואים שיחשבו שאלו פמוטות כסף.

לילה אחד, נסע רבינו בעגלה בחברת אנשים לפתע הבחין באחד הנוסעים שנרדם. מיד ציוה להעירו משנתו וגער בו: איך אתה יכול לישון, כלום שכחת את מאמר חז"ל "כל הדרכים בחזקת

המשך בעמ' הקודם

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק א' אד"א [ב' דר"ח]
- רבי עזריה פינו אב"ד פיסא ווינציא ב"ר אפרים- גידולי תרומה בינה לעיתים (ת"ז)
- רבי אברהם יחיאל לעמברגר ממאקאווא- ב"ב ב"ר משה נתן נטע (תשנ"ה)
- רבי אברהם ב"ר מאיר בן עזרא (**תתקנ"ד**)
- רבינו שבתאי ב"ר מאיר כן ב' שפתי כהן הש"ך (תכ"ב)
- רבי יצחק ב"ר צבי מספרין (תק"ס)
- רבי אשר מקראטשין ב"ר שמואל (תרצ"ב)
- רבי יצחק מאיר מזינקוב ב"ר אברהם יהושע העשיל ב' אוהב ישראל מאפטא (תרט"ו)
- רבי ברוך הלברשטאם מגארליין ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

יום א' ב' אד"א
- – רבי אהרן אריה (ארון לייב) הגדול ב"ר מאיר מפרמישלאן וי"א אד"ב (תקע"ג)
- רבי לוי משה יהודה מבראד ב"ר מרדכי מראדוויל (תרע"ט)
- רבי יעקב יחזקי' ב"ר משה גרינוואלד - ב' ויגד יעקב מפאפא (תש"א)
- רבי ישראל ב"ר אברהם מרדכי אלתר ב' בית ישראל מגור (תשל"ז)

יום ב' ג' אד"א
- – רבי בינימין ב"ר מנחם מנדל מקאצק (תרכ"ו)
- רבי שמואל זאנוויל מסטרעטין ב"ר יהודה צבי (תרמ"ז)
- רבי אליהו דוד ב"ר בנימין רבינוביץ תאומים ראב"ד י"ם – האדר"ת (תרס"ה)
- רבי זאב וואלף מהאראדאק ב"ר ישראל יוסף (**תרפ"א**)
- – רבי חיים יוסף גאטליב ב"ר יודא אריה- טיב גיטין וקידושין (תרכ"ז)

יום ג' ד' אד"א
- רבי אלעזר מאיר הכהן ב"ר יעקב משה מוואלבראז (תרפ"ט)
- רבי יחיאל מאיר פאנעט אב"ד הידלאמאש ב"ר אשר שמואל (תש"ד)

יום ד' ה אד"א
- – רבי יוסף הצדיק אב"ד פוזנא ב"ר משה פנחס- התן הנודע ביהודה (תקס"א)
- רבי יוסף מראשקוב ב"ר שרגא- תל' ר"פ מקאריץ (תק"פ)
- רבי זאב וולף ב"ר נפתלי צבי נאב"ד צ'רני אוסטראה מטבריה- תל' המגיד ממעזריטש (תקפ"ג)
- רבי אברהם ב"ר אנוש בינג סג"ל אב"ד ווירצבורג- תל' ר"נ אדלר וב' ההפלאה- זכרון יהושע (תר"א)
- רבי שמואל אברהם אבא ב"ר משה שפירא מסלאוויטא (תרכ"ד)
- רבי ישעי' ב"ר יעקב משה מושקאט – הרי בשמים- - חתן ר"י מראדוויל ותל' המגיד מקאזניץ (תרכ"ח)
- רבי שלום מפשיטיק ב"ר יעקב יצחק מבלענדוב. רבי משה הלברשטם מקשאנוב ב"ר דוד (תרע"ה)
- רבי חיים מדאראהוי ב"ר יוסף אהרן מבעטשעטשא (תרצ"ה)
- רבי מרדכי שלמה פרידמאן מבאיאן ב"ר יצחק (תשל"א)
- רבי אברהם ב"ר רפאל לנדא מטשעכנוב- בית אברהם\זכותא דאברהם (תרל"ה)

יום ה' ו' אד"א
- – רבי אלכסנדר זיסקינד הכהן מפלאצק ב"ר אברהם- תל' החוזה והיהודי הק' (**תקצ"ז**)
- רבי משה סטעניצער מזעליכוב ב"ר בנימין [וי"א ששם אביו ישעי' זאב מטארנא]- תל' החוזה הק' והמגיד מקאזניץ (**תר"ד**)
- רבי נפתלי ב"ר שלמה אמסטרדם תלמ' הגרי"ס (תרע"ו)
- רבי דניאל ב"ר בנימין וואלף פרוסטיץ ראב"ד פרעשבורג- מחנה דן (תר"ו)
- רבי משה יהודה ארי' לייב ב"ר מנחם זעמבא מפראגא- גור אריה יהודה (**תרפ"ד**)
- רבי חנוך צבי מבנדין – יכהן פאר- חתן השפ"א ב"ר פינחס יעקב הכהן ממאלענין (תרצ"ה)
- רבי יהושע דוד ב"ר שלום פוברסקי ב' ישועות דוד ר"י פוניבז' ב"ב (תשנ"מ)

יום ו' ז' אד"א
- – משה רבינו רעיא מהימנא בן עמרם ויוכבד ע"ה (**ב"א תפ"ה**)
- רבי אברהם צבי מפיעטרקוב ב"ר אלעזר- תל' החוזה הק- שו"ת ברית אברהם (תקע"ט)
- רבי יחיאל יוסף מראשקוב ב"ר שבתי השני (תרי"ז)
- רבי יהודה פרידלנדר אב"ד בורגופרונד ב"ר דוד לייב- תל' הייט"ל ור"ח מליסקא.
- רבי מנחם חיים לנדא מזאבייורצה ב"ר יעקב- מגזע טשכנוב (**תרצ"ה**)
- רבי צבי קינסטליכער ב' שו"ת באר צבי (**תשכ"ה**)
- רבי יעקב ב"ר עזרא סג"ל ליינובין מקאפיש ב' משנת יעקב (**תש"מ**)

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן
מחנך ויועץ חינוכי

השכמת הבוקר – ב-

שאלה: כיצד ניתן לשפר את השכמת הבוקר וכו'. וכיצד בס"ד נתמודד עם זה.

תשובה: שבוע שעבר כתבנו על חשיבות והתועלת בהשכמה "בזריזות" וכיצד זה משפיע על כל היום, כעת אומר האבא, ילדים יקרים אתם יודעים מה הוא ההיפך של **זריזות**, "ע-צ-ל-ו-ת". **עצלות היא רחמנא ליצלן אחת מהמידות הרעות ביותר** המביאה את האדם להיות כלומניק כלומר- גורנישט- "אדם לעמל יולד". אדם שלא עמל הוא לא אדם, כולנו מחפשים איך וכיצד לשפר את החיים. העצלן הוא הפוך מזה- בורח מלהשתפר ולהתייעל. וכך כותב "**האור החיים** הק" על מדת העצלות כשמבאר את התנאים כיצד אפשר לרכוש את התורה בקנין נצחי וזל"ק: "האחד הוא התגברות והתאמצות בעסק התורה, **כי העצלות הוא עשב המפסיד השגתה**". (**יתרו יט,ב**) עכל"ק עיי"ש. נורא ואיום! עצלות הוא סם שע"י מפסידים להשיג תורה- ולכן בבוקר שפוקחים העיניים, היצר הרע משכנע להיות עצל. מעצלות צריך לברוח כמו מתוך אש.

זהירות!!

וכאן המקום להוסיף כיד ה' הטובה עלינו ענין "**זריזים מקדימין**", בחור שמעירים אותו בבוקר ולא קם הוא נקרא "ע-צ-ל-ן" זה שמו, תואר מצמרר (**לא נדביק לו תוית זו חלילה רק בשיחה כללית נסביר דאחד שלא זריז הוא עצלן וכו' וד"ל**).

ידועים ומפורסמים הפסוקים במשלי (**פ' כ"ו פס' יג-יד**) אָמַר עָצֵל: שַׁחַל בַּדֶּרֶךְ אֲרִי בֵּין הָרְחֹבוֹת הַדֶּלֶת, תִּסּוֹב עַל-צִירָהּ וְעָצֵל עַל מִיטָתוֹ חז"ל אומרים (**דברים רבה חו, אורחות צדיקים**) אמרו לעצל: הרי רבך בעיר לך ולמד תורה ממנו, והוא משיב אותם: מתיירא אני מן הארי שבדרך. רבך בתוך המדינה. אומר להם: מתיירא אני שלא יהיה הארי בין הרחובות, אומרים לו: הרי הוא בתוך ביתך, אומר להם: אם אני הולך אצלו אני מוצא הפתח נעולה, אומרים לו: פתוח הוא, וכשלא היה יודע מה להשיב אומר להם: הדלת פתוחה או נעולה, מבקש אני לישון עוד מעט". **כאן טמון הסוד פשוט- עצלות**-. האדם נולד בשביל לשבר הטבע (**צעטיל קטן**) ולכן פותחים ספר קיצור שו"ע (**סימן א' סעיף ג-ד**) ומקריאים ממנו וזל"ק: צריך האדם להתגבר כארי ומיד כשיעור משנתו יקום בזריזות וכו'...

וממשיך ומבאר שם כיצד היצר הרע מבלבל המוח בחורף ובקיץ מדוע לא לקום, לעומת זאת כשיש לו חלילה הפסד של כסף או רווח של כסף כיצד יקום בזריזות ומסיים "על אחת כמה וכמה מלך מלכי המלכים הקב"ה שיש להזהר ולקום במהירות ובזריזות".

והמרגיל את עצמו בדרך הזה ארבע או חמש פעמים (פחות משבוע) לא יכבד עליו אח"כ, והבא ליטהר מסייעין לו עכ"ל. עם הבטחה ארבעה חמשה פעם בזריזות כבר לא יהא קשה כ"כ, האם לא כדאי להתאמץ.. אף אחד לא אומר שזה קל. "יתגבר **כארי** לעבודת הבורא, אבל תואר "עצלן" אף אחד לא אוהב, דאם יפנים היטב לא לקום מיד זהו **עצלן**' וימנע מכך בכל כוחו.

לעצלן יש בעיה חמורה שבעתיים: הוא צובע את המציאות בתירוצים שונים כגון: כאב ראש, סתם עייפות, הלכתי לישון מאוחר, הכל הוא אומר רק לא הסיבה האמיתית שזה – "עצלות".

ידוע מאמר **מרן הבעש"ט הק' זיע"א** ע"ד דא' (**שבת עה.**) שוחט משום מאי מחייב רב אמר משום צובע - לעתיד לבוא מדוע שוחטים את היצה"ר הרי עשה תפקידו שהקב"ה אומר לו שיחטיא בני אדם. התירוץ כי היצה"ר הוא "צובע", על מצוה אומר לו שזה עבירה ועל עבירה אומר שזה מצוה. לענינו שהוא צובע לאדם וממציא לו תירוץ כדי לא לקום, והאמת היא שזה סתם עצלות.

כשדברים אלו- הובהרו בצורה ברורה ועדיין בעיות הקימה נמשכת- נבדוק זמן השינה ובאין ברירה נפנה ליועץ חינוכי או מחנך ותיק שיעזור לו בס"ד בבעי' זו כי לקום בזמן ולישון בזמן זה האל"ף בי"ת של הילד.

הקב"ה יעזור לנו שנראה ברכה והצלחה בעמלינו אלו הבנים, אמן.

כב' המערכת עבור מדור פרקי חינוך.

יישר כוחכם על המדור הנפלא הנכתב בטוטו"ד.

בפרשת משפטים הובאה שאלה בענין הקימה בבוקר סחיבת הזמן וכו', לתועלת הרבים רצוני להוסיף ולהבהיר הענין:

ילד, ככל שיהיה פיקח, מאמרי חז"ל ישפיעו עליו מאוד ויגרמו לו בערב קודם לכתו לישון, להחליט שמחר בבוקר "אקום מוקדם", מחר בבוקר אקפוץ מהמיטה ובעז"ה יצליח. אם כן, מה בכ"א צריך לעשות בכ"ז שלמרות ששוחחו איתו וקיבל ע"ע וממשיך לאחר. **לדעתי כהורה וכמחנך: יש להתבונן בסיבות לקימה המאוחרת ולדאוג להם בבחינת "לא עכברא גנב אלא חורא גנב".**

א. ילד שהולך לישון מאוחר- יקום מאוחר! וזוהי **חובת ההורים לדאוג שהילד ילך לישון** בזמן, גם אם נצליח להעירו בזמן הרי קיבלנו ילד עייף שלא למד ויהיה עצבני.

ב. שיתוף פעולה בין ההורים למחנך יכולים לפתור את רוב האיחורים. ילד שמביא פתק "מאחר בידיעתו" "מאחר שלא באשמתו" אומר למחנך אין סיבה לאיחור! ולכל הפחות הסיבה אינה מספיק מוצדקת. אם המחנך ידרוש פירוט והסבר לאיחור (**ההורים לא יראו בזה הדירה לרשות הפרט - אלא - אדרבה ישתפו פעולה**) כל האיחורים הלא מוצדקים יפסקו, וממילא גם הקימה ומשיכת הזמן יפסקו אם הילד יאלץ להביא פתק 'מוישל'ה מאחר כיון שהתקשה לקום', **והמחנך ישוחח חצי דקה**- למה התקשית לקום, מתי הלכת לישון-הרי לעתיד הילד ימנע מלהביא פתק מסוג זה וימנע עצמו מלאחר וממילא יקום מוקדם. החשוב הוא בפתק, לא יכתבו דברים לא ברורים, ומאידך שהמחנך יעביר את המסר לילדי הכיתה ולהורים, כי פתק מסוג זה לא יתקבל. עדיף לכתוב 'שמחה משפחתית' 'ההורים התעוררו מאוחר' ועוד כהנה וכהנה. ואין בזה כל זילזול בהורים.

ג. כשמשיכת הזמן היא אצל בני נוער- בחורים, כאן כבר לא מדובר בד"כ במשיכת זמן אלא במשבר בליבו של הבחור! בחור שיושב ולומד, מתפלל כמו שצריך, ירא שמים, בדרך כלל יקום ויקיים "יתגבר כארי לעבודת הבורא", ואם אינו מתגבר בד"כ כיון שאין לו **סיבה** להתגבר, אינו נהנה מהתפילה, אינו מבין (**מעולם לא הסבירו לו**) משמעות התפילה! אינו לומד טוב! יש לו חברים שלילים שמקררים אותו! משהו מעיק עליו! כיון שביסוד הדברים בחור רוצה להיות טוב. ע"כ כאשר מדובר בבחורים, יש לבדוק את כל הנ"ל לפני שחושבים על עצלות נטו (**שאף היא קיימת**).

בברכה נאמנה – משה דוד רוזנפלד

הכותב הינו מחנך שנים רבות, והדברים נכתבו מניסיון אישי

תגובת העורך מדור פרקי חינוך:

חן חן להרב רוזנפלד שליט"א על הערה והארה המחכימה וטוב שהדברים נכתבו שממנו ניקח בס"ד לחנך את ילדינו לה' ולתורתו.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

חברות "פני משה" דחסידי לעלוב

ברכת מזל טוב

לחברינו היקר והנעלה, הארי שבחבורה וכליל המעלות ונועם המידות , מלא וגדוש בתורה ויר"ש אשר מתמסר בכל נימי נפשו ושם לילות כימים למען חבורתינו הק'

הבה"ח **דוד יצחק יעקב בידרמן** נ"י

מבחירי סגל חבורתינו המעטירה

לרגל שמחת אירוסיו בשעטומ"צ

יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל בדרך הסלולה לנו מכ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א מתוך שמחה אמיתית תמיד והרחבת הדעת אכי"ר.

המברכים בני החבורה באה"ק ובחו"ל

מזלא טבא וגדיא יאה

אלפי ברכות נשלחות בהני שורות, מעומק לבי, לכבוד ידידי וחברי, היקר והנעלה אוצר כלי חמדה, מחשובי בחורי אנ"ש היקרים מעוטר במעלות ובמידות טובות, מו"מ בתורה ויראה טהורה, אשרי שלו ככה, ה"ה

הבה"ח **יעקב בידרמן** הי"ו

לרגל שמחת אירוסיו עב"ג תחי' בשעטומ"צ

תקרב רינתינו לפניך ה' הבט משמים ופקוד גפן זאת בבנין עדי עד, ויזכו להעמיד דורות ישרים ומבורכים לתפארת אבותיהם הקדושים זיע"א, מיט א געזונטע אידישע שמחה שטענדיג בביאת משיחינו בב"א.

המברך בחיבה מקרב לב – חברך **יעקב הכהן סאנדער**

ברכת מזל טוב לבבית ומזמור לתודה

לידידי החשוב והנפלא, מחשובי יקירי אנ"ש בארה"ב, רב החסד, עדיק הנפש ויקר המידות, איש האשכולות ואהוב על הבריות

הרה"ח ר' **שלמה זלמן הורוביץ** שליט"א

לרגל שמחת אירוסי הבן החשוב המו"מ בתוו"ש ומידות טובות, מופלא ומצויין עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שיושפע לך משמחה זו שובע שמחות תורה וגדולה במקום אחד,

מברך מעומק לבי ומודה על כל פעלך למעני – **ישראל לוין** – א"י

ברכות מקרב לב

הנני לברך בלב מלא שמחה לרומע"כ ידידי היקר, אוצר מלא יראת ה', פה מפיק מרגליות, ומעמיד תלמידים לתפארה, חביב ואהוב על כולם, ראשון לכל דבר קדושה, טוב הלב, יקר הערך

הרה"ח ר' **שלמה זלמן הורוביץ** שליט"א

לרגל שמחת אירוסי הבן החתן המופלא בתוי"ש ברא כרעא דאבוה ר' **מרדכי יעקב** הי"ו עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שיושפע לך משמחה זו שובע שמחות, וכסו"ס. כעתירת השמח בשמחתך ומברך בהערצה– **אשי לוין** – א"י

נא להמשיך להרבות בתפילה

עבור האברך היקר והחשוב

ר' יצחק בן לאה שיחי'

לרפו"ש ולאריכות ימים ושנים

קול צהלה וריעה שפתינו תרנה

ארשת שפתינו תערב לברך בברכת מזלא טבא לכבוד ידידינו וחברינו האהוב והיקר מחשובי בחורי אנ"ש היקרים, ברוך הכשרון ומחברי המערכת המסור בלו"נ למען הוצאת הגליון הק' בפרי עטו הידוע לתפארה, הבחור כהלכה פא"מ כלי מחזיק ברכה מרובה וגדושה, מלא וגדוש בתוי"ש ומידות טובות, ידען נפלא במכמני התורה והחסידות, אהוב וחביב על כל יודעיו ומכיריו, יפה פרי תואר מוכתר ומעוטר בכל תואר נודע לעוז ולתפארה, מופלא בהנהגותיו ובהתמדתו בתורה וביראתו הקודמת לחכמתו ומצויין בנועם מידותיו והליכותיו הנעימים והישרים

החתן הרב דוד יצחק יעקב בידרמן שליט"א

לרגל הגיע עת משושו באירוסיו בשעטומ"צ עב"ג תחי'

בת **כ"ק אדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א**

וזאת ברכותינו ולפני ה' תקרב רינתינו שהזיווג יעלה יפה בקשר של קיימא לשם ולתפארת, בסייעתא דשמיא, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ולהעמיד דורות ישרים ומבורכים זרע ברך ה' נטעי נאמנים, והבית בהבנותו על אדני יסודותיו הקדושים לבית הצדיקים מרנן אבוה"ק זיע"א, יהא מלא ברכת ה' על כל גדותיו בדרך הסלולה לנו מכ"ק רבינו שליט"א ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו עדי נזכה לביאת מלכא משיחא אכי"ר.

כעתירת המברכים בחיבה ובהערצה

חברי מערכת "זכרו תורת משה" בא"י ובחו"ל

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493